

Med "Nordkaperen" i det Græske Øhav

Af Henrik Johannes Bredsdorff

Må ikke kopieres

Beretningen bygger på dagbogs notater fra min første rejse, med Nordkaperen.

Sidst på vinteren i 1973, havde Troels planlagt sommerens sejlads med "Nordkaperen", i det græske øhav. Ud af en besætning på 6, to studenter og et par praktiske folk, var Troels den eneste der kunne navigere, og som havde erfaring med sejlføring. Troels søgte derfor efter en ekstra mand, der kunne supplere ham. Det blev mig, som var foreslået, af en af hans venner. Og efter et møde med Troels, lovede jeg at møde ham i foråret på Rhodos, hvor Nordkaperen dengang var lagt op.

Jeg skulle være med til at klargøre, og senere være med til at sejle skibet i det Græske Øhav.

I det tidlige forår var vi tre mand, der fulgtes ad på en spændende togrejse ned gennem Europa til Athen. Vi nåede Rhodos efter to døgns rejse med tog og skib.

I havnen fandt vi Nordkaperen. Den var et sørgeligt syn. En "Grækerpram", som vi omtaler misligholdte skibe, hvor rusten er dominerende. Det var så her ombord, vi skulle tilbringe sommeren.

Troels var ombord, samt to drenge på 6 og 7 år, en knægt på 17 og to kvinder. De var alle rejst i forvejen på billige flybilletter.

Ja, "Nordkaperen" var dengang i meget dårlig stand, og pengene var det småt med.

Danske turister bad os om at bjærge det danske flag, da vi var en dårlig repræsentant for Danmark, som de sagde. Flaget blev dog hængende, både nat og dag.

På Rhodos, blev der banket rust, malet og lakeret. Selv var jeg ude i forrummet, da rusthammeren gik igennem bunden. Da jeg trak hammeren til mig, fik jeg en kraftig stråle i ansigtet. Det var galt flere steder, så vi slog træpropper i hullerne indefra.

Det var alvorligt, for vi kunne ikke komme på bedding på Rhodos. Det betød, at vi måtte sejle på træpropper tværs over det Ægæiske hav til Piræus, for først der, at få skibet på bedding. Nordkaperen var dengang en flydende ligkiste. Tænk, hvad man dengang udsatte sig for!

Efter et par ugers klargøring tog vi fortøjningerne, og var snart under fulde sejl på rejsen mod Piræus. Troels og de øvrige ejere havde en regel om, at Nordkaperen aldrig havde en fast skipper, men, at den der stod til rors, kort og godt var skipper. Det var for mig bekymrende. Men vi skulle jo alle være lige den gang. Det viste sig dog, at være mere ord end virkelighed, som så meget andet i halvfjerdsene.

Efter første nats sejlads, lå vi for anker i en bugt, hvor vi havde læ. Vi havde badet og spist og lå på vore køjer, da vi pludselig mærkede et stød i skibet.

Vinden var vendt, og vi var drevet ind på grunden. Motoren blev straks startet, men derved fik vi det tovværk i skruen, som drengene Mikkel og hans fætter havde klatret i under badningen.

Hurtigt fik vi trukket den smule ankerkæde ind, vi havde ude, for derefter at fire anker og kæde af i gummibåden, som vi med fuld kæde roede af alle kræfter så langt ud, som det var muligt, for der at droppe ankeret. Ved hjælp af ankerspillet lykkedes det at trække skibet fri af grunden. Senere da tovværket var skåret fri af skruen, og vi havde klaret op, tog vi af sted. Men i løbet af natten fik vi vestlig kuling, og måtte falde af ned mod Kreta, for rebede sejl.

Vi, der havde vagt, kontrollerede naturligvis jævnligt træpropperne. Troels og jeg var enige om ikke at fortælle om træpropperne til kvinderne. Det skulle de naturligvis ikke bekymre sig om. Ved vagtskifte kunne det lyde således: "Propperne holder, men vi ta'r vand ind". Troels var meget omhyggelig med navigationen, og havde altid styr på grejet. Men de mange tæring i bunden, kom dog helt bag på ham.

På Kreta, i Irakilon afventede vi bedre vejr, og da det kom, gik der kun få døgn, før vi nåede Piræus, hvor skibet kom på bedding. Her kunne vi så fortsætte arbejdet, med rusthammer og maling. Der blev svejset plader over alle tæring, og skibet blev forsynet med zinkanoder, mod tæring.

Sommerens sejlads begyndte, og vi havde taget afsked med de fleste fra Rhodos holdet, men fik derefter mange af Troels venner ombord, som havde taget et charterfly hjemme fra. De var så betalende gæster.

Troels betegnede over for mig flere af de kommende gæster, som "Sådan nogen, der skrev kronikker til hinanden, i Information". Altså underforstået: De var ikke maritime. Det gik dog rigtig godt, og de talte længe efter om det de kaldte: Troels store græske sommer.

Vi holdt til ved en af øerne midt i det Ægæiske hav. Derfra foretog vi med skiftende gæster, forskellige sejlads til udvalgte øer, eller Tyrkiet.

Den lækre græske eller tyrkiske mad nød vi ofte i land, det var altid på små ydmyge steder på havnefronten.

Hen på sommeren kunne der opstå meget kraftige vinde. Det var Meltemi vinden der ofte opstod fra jævn vind til kuling på et øjeblik. Jeg stod til rors første gang, jeg erfarede det. Vi styrede mod øen Amorgos, da vi fik et kraftigt vindstød, og skibet smed sig meget hårdt til bagbord, trods det, at vi havde slæk på skøderne, med vinden agten for tværs. Jeg drejede styrbord over for at få vinden ud af sejlene, men skibet lystrede ikke roret og fortsatte faretruende krængningen. Jeg startede motoren op og kunne derved tvinge skibet op mod vinden, så vi kom på ret køl.

Denne hændelse foregik inden for få sekunder. Der kom straks folk på dækket for at bjærge sejl. Var motoren ikke startet, kunne det være gået alvorlig galt.

Troels og jeg talte en del om hændelsen, og det endte med, at der blev taget noget af topstangen. Senere blev Nordkaperen rigget yderligere ned. Problemet var, at en tidligere ejer havde solgt blykølen

fra, som derefter var erstattet med jernbeton, og det havde naturligvis ændret skibets stabilitet, i uheldig retning.

På rejsen lærte jeg Troels at kende, som en personlighed. Viljestærk, og med et stort hjerte for de mange han holdt af, men han var også en mand med et langt fra selvfornægtende jeg.

Nogle år senere, det vil sige efter Troels første jordomsejling, var Nordkaperen igen tilbage i dansk farvand. Og det endte med et længere værft ophold i Århus. På værftet fik vi på utraditionel vis forbedret Nordkaperens stabilitet, idet vi fik lagt en ton bly dybt i kølen. Det var bly, som var brugt til trykningen af Troels første bog " Kærligheden, kildevandet og det blå ocean". Blyet var en gave fra bogtrykkeren i Viborg.

Ombord på "Nordkaperen" er der ikke meget plads under dæk. Og på en del af rejserne, hvor vi var 8 eller 9 ombord, var der trangt, især under dårligt vejr.

På længere rejser var det ikke navigationen eller det praktiske, der gav problemer. Men derimod de menneskelige relationer. Der opstod let konflikter. Og ikke mindst, når der var kvinder ombord. Her får I et vers skrevet af Christian Bukkehave. Verset hentyder til en rejse over Atlanten. Det er første del af Troels 2. jordomsejling.

*Da de fra Laspalmas skulle afgå, så han amourøst farvel
Til en pige, som ved daggry så blev inviteret selv.
Å hun gjorde megen støj,
Men i den forkerte køj,
Bredsdorff havde faktisk lyst til at stå af ved næste bøj
- men sejlads kan mildne sjælen under klare stjerners drys,
og så læges sår utrolig ved et ømt caribisk kys.*

Nej, jeg kunne ikke stå af, for vi var 1200 sømil fra land.

Men efter 23 døgn på Atlanten fik vi landkending, og sidst på dagen lod vi ankeret gå i Carliele Bay, Barbados. Inden det var mørkt, nød vi synet af det hvide koralsand, og de høje palmer, som duvede i passatvinden.

Henrik Johannes Bredsdorff